

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
РЕПУБЛИКА СРПСКА
ВРХОВНИ СУД РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
Број: 11 0 У 017963 17 Увп
Бања Лука, 4.4.2019. године

Врховни суд Републике Српске у вијећу састављеном од судија Смиљане Мрша, предсједника вијећа, Душка Бојовића и Страхиње Ђурковића, чланова вијећа, уз учешће Мире Мачкић као записничара, у управном спору по тужби Б. Ш. из П. (у даљем тексту: тужилац), против рјешења број ... од 30.11.2015. године Министарства (у даљем тексту: тужени), у предмету утврђивања статуса ратног војног инвалида и признавања права на личну инвалиднину, одлучујући о захтјеву туженог за ванредно преиспитивање пресуде Окружног суда у Бањалуци број 11 0 У 017963 16 У од 26.12.2016. године, у нејавној сједници одржаној дана 4.4.2019. године донио је

ПРЕСУДУ

Захтјев се одбија.

Образложење

Побијаном пресудом је уважена тужба и поништен оспорени акт, којим је одбијена жалба тужиоца изјављена против рјешења Одјељења за борачко-инвалидску заштиту Града Б. (у даљем тексту: Одјељење Б.) број ... од 2.7.2013. године којим је укинута рјешење тог првостепеног органа број ... од 9.11.2007. године и ријешено да се одбија као неоснован захтјев тужиоца за даље признавање статуса ратног војног инвалида (у даљем тексту: РВИ) и права на личну инвалиднину. Тим укинутим првостепеним рјешењем тужиоцу је био признат статус РВИ VII категорије по основу обољења задобијеног у Војсци РС (у даљем тексту: ВРС), са правом на личну инвалиднину, привремено на двије године.

Уважење тужбе и поништење оспореног акта је образложено разлозима да је тужени незаконито поступио, прије свега када је у поступку ревизије позивајући се на одредбе важећег Закона о правима бораца, војних инвалида и породица погинулих бораца Одбрамбено - отаџбинског рата Републике Српске („Службени гласник РС“ број 134/11, 9/12 и 40/12, у даљем тексту: важећи Закон о правима бораца) рјешењем број... од 31.10.2012. године укинуо рјешење Одјељења Б. Број ... од 22.5.2009. године и предмет вратио првостепеном органу на поновни поступак, којим рјешењем првостепеног органа је тужиоцу у поступку превођења у складу са Законом о правима бораца, војних инвалида и породица погинулих бораца Одбрамбено - отаџбинског рата Републике Српске („Службени гласник РС“ број 55/07- пречишћени текст, са измјенама и допунама број 59/08 и 118/09, у даљем тексту: Закон о правима бораца - пречишћени текст) и даље био признат статус РВИ VII категорије са правом на личну инвалиднину, по основу Налаза и мишљења првостепене љекарске комисије број 328/2009 од 20.5.2009.

године у којем је наведено да је тужиочево обољење очију настало за вријеме учења у ВРС, који налаз и мишљење је тужени сматрао неправилним, иако (како то суд наводи) тужени није прибавио налаз и мишљење другостепене љекарске комисије, неправилно наложивши првостепеном органу да примијени Правилник о утврђивању процента војног инвалидитета („Службени гласник РС“ број 31/10, у даљем тексту: Правилник из 2010. године) и прилог број 2 уз тај правилник, јер по основу тог правилника тужиоцу није признат статус РВИ већ је то учињено по Правилнику о утврђивању процента војног инвалидитета („Службени гласник РС“ број 22/93, у даљем тексту: Правилник из 1993. године), који је једино могао бити примијењен. Како су тужиоцу статус РВИ и право по том основу, претходним првостепеним рјешењем од 9.11.2007. године утврђени са роком од 2 године, па како је првостепени орган поступао по поменутој незаконитој упуту туженог и донио рјешење којим је сада укинуо своје рјешење од 9.11.2007. године и одбио захтјев тужиоца за признавање својства РВИ и права на личну инвалиднину, што је потврђено оспореним актом, то је и оспорени акт неправилан, јер није исправно закључивање туженог да је правилан Налаз и мишљење другостепене љекарске комисије број 860/15 од 26.11.2015. године којим је потврђен налаз и мишљење првостепене љекарске комисије на којем се заснива рјешење Одјељења Б. које чини правно јединство са оспореним актом, а из разлога што из налаза и мишљења првостепене љекарске комисије број 586/07 од 18.10.2007. године по основу којег је тужилац остварио статус РВИ, проистиче да тужилац има оштећење вида због астигматизма, амблиопије и серозног хориоренитиса, тако да му је био утврђен укупан војни инвалидитет од 70% VII категорија и то на период од 2 године, због могућности новог погоршања стања вида. Суд је закључио да није правилно у новим поступцима, како је то учинио тужени, тврдити да болест није настала током рата и да се ради о ендегеном обољењу, односно да је болест посљедица урођене аномалије која се не узима за оцјену војног инвалидитета, код чињенице да се изузетно обољење може признати као дјелимични инвалидитет, а да посебно није правилно цијенити само налазе из периода учешћа тужиоца у рату, ако је евидентно да је он претходно ангажован а потом и цијењен као ограничено способан, јер тужени нема податке у ком се стању сада налази вид тужиоца, будући да није ни прегледан. Сходно томе је суд сматрао да су управни органи погријешили прихватајући налазе и мишљења на којем се темеље првостепено рјешење и оспорени акт, јер ти налази и мишљења немају карактер налаза који предвиђа Правилник из 1993. године, будући да нису јасни, нити довољно образложени, па тако да је чињенично стање остало неправилно утврђено, слиједом чега је упитна и правилна примјена прописа.

Благовременим захтјевом за ванредно преиспитивање те пресуде (у даљем тексту: захтјев), тужени побија њену законитост, због повреде материјалног прописа и прописа о поступку од утицаја на рјешење ствари. Истиче да је предмет управног спора оспорени акт донесен у поступку по жалби изјављеној против првостепеног рјешења од 2.7.2013. године, а разлози за доношење тих рјешења с аспекта примјене процесно правних и материјално правних прописа су дати у тим управним актима, што значи да предмет управног спора није рјешење туженог број ... од 31.10.2012. године на које се односи већи дио образложења побијане пресуде, којим рјешењем је у поступку ревизије укинута првостепено рјешење број ... од 22.5.2009. године и предмет враћен на поновни поступак, јер је у смислу процесне одредбе члана 100. важећег Закона о правима бораца, против таквог рјешења искључена могућност вођења управног спора. Сходно томе, тужени је у поступку доношења оспореног акта поступао у свему у сагласности са чланом 99. став 1. важећег Закона о правима бораца, према којем тужено министарство може у поступку ревизије дати сагласност на рјешење, може га измијенити, укинути и

само ријешити ствар или вратити предмет првостепеном органу на поновни поступак, што је у конкретном случају учињено, будући да је оцијењено да првостепени орган није тачно утврдио чињенично стање јер није извршио оцјену доказа које је прибавио у првостепеном поступку, конкретно Налаза и мишљења првостепене љекарске комисије број ... од 20.5.2009. године, са аспекта примјене Правилника из 1993. године, у ком поступку је законитост првостепеног рјешења у погледу услова за остваривање статуса и права цијењена са аспекта примјене материјално правних одредаба закона који је важио у вријеме доношења првостепеног рјешења, тј. Закона о правима бораца - пречишћени текст и Правилника из 1993. године. Стога је мишљења да се не може прихватити став суда да је тужени у том поступку био дужан прибавити налаз и мишљење другостепене љекарске комисије у смислу члана 99. став 5. важећег Закона о правима бораца, јер тужени није укинуо првостепено рјешење и сам ријешити управну ствар, већ је укинуо првостепено рјешење и предмет вратио на поновни поступак у смислу члана 99. став 1. важећег Закона о правима бораца, ради отклањања недостатка тог рјешења, па је првостепени орган поновио поступак у смислу члана 99. став 4. важећег Закона о правима бораца, поступајући по упутама туженог из другостепеног рјешења од 31.10.2012. године. Како је у поновном поступку првостепени орган прибавио Налаз и мишљење првостепене љекарске комисије број ... од 20.6.2013. године којим је утврђено да се стање тужиоца, а на основу увида у налаз и мишљење Војно љекарске комисије од 8.2.1982. године (које је постојало и тада) не узима у обзир за оцјену војног инвалидитета, укинута је првостепено рјешење од 9.11.2007. године којим је тужиоцу био признат статус РВИ и ријешено да се одбија тужиочев захтјев за даље признавање статуса РВИ и права на личну инвалиднину. Предлаже да се захтјев уважи, побијана пресуда преиначи тако што ће се тужба одбити као неоснована.

Тужилац у одговору на захтјев наводи да је побијана пресуда правилна, јер је уредно примао личну инвалиднину по основу признатог статуса РВИ, који му је незаконито укинут рјешењем које чини правно јединство са оспореним актом. Предлаже да се захтјев одбије.

Размотривши захтјев, побијану пресуду, оспорени акт и цјелокупне списе предметне управне ствари, на основу одредбе 39. Закона о управним споровима („Службени гласник РС број 109/05 и 63/11, у даљем тексту: ЗУС), одлучено је као у изреци ове пресуде из сљедећих разлога:

Из списка предмета произлази да је тужилац остварио статус РВИ VII категорије, рјешењем првостепеног органа од 9.11.2007. године, заснованом на Налазу и мишљењу број 586/07 од 18.10.2007. године првостепене љекарске комисије која је код тужиоца констатовала обољење очију, тако да се ради о обостраном оштећењу вида због асигматизма, амблиопије и серозног хориоретинитиса, цијенивши га по оцјенској тачки 156. (губитак једног ока, потпун губитак вида једног ока или веома велико смањење вида, оштрина вида мања од 0,05) Листе процената војног инвалидитета, као саставног дијела Правилника из 1993. године, у проценту од 50%. То рјешење је по службеној дужности, у поступку превођења у складу са одредбама Закона о правима бораца - пречишћени текст, замијењено рјешењем првостепеног органа од 22.5.2009. године признавањем истог статуса РВИ и права на личну инвалиднину, које рјешење је донесено на основу Налаза и мишљења првостепене љекарске комисије број 328/09 од 20.5.2009. године којим је тужилац на исти начин цијењен као и претходним Налазом и мишљењем првостепене љекарске комисије број 586/07 од 18.10.2007. године, али је то рјешење од 22.5.2009. године укинута рјешењем туженог од 31.10.2012. године и предмет враћен

првостепеном органу на поновни поступак, са образложењем да налаз и мишљење првостепене љекарске комисије није довољно јасан и образложен, јер није утврђено да ли се ради о урођеном обољењу, у смислу члана 10. став 1. Правилника из 1993. године, за које обољење се у смислу става 2. тог правилника може само изузетно признати дјелимични војни инвалидитет под условом да су прве појаве те болести настале или се погоршале под околностима вршења војне службе или су те околности ометале правилно лијечење које је изазвало неповољан развој обољења. С тим у вези је дата упута првостепеном органу да надлежна љекарска комисија треба извршити поновну оцјену војног инвалидитета тужиоца, примјеном (како је наведено) Правилника из 2010. године.

У поновном поступку, Одјељење Б. је донијело рјешење од 2.7.2013. године (које чини правно јединство са оспореним актом) којим је укинута рјешење првостепеног органа број ... од 9.11.2007. године и ријешено да се одбија као неоснован захтјев тужиоца за даље признавање статуса РВИ и права на личну инвалиднину, позивајући се на прибављени Налаз и мишљење првостепене љекарске комисије број 199/2013 од 20.6.2013. године, да је тужилац као припадник ВРС хоспитализован од 20.2. до 21.2.1995. године на Клиници за очне болести КБЦ Бањалука, због раније верификованог асигматизмуса обостраног и десностране амблиопије, што је констатовано налазом и мишљењем Војно љекарске комисије од 8.2.1982. године када му је утврђена ограничена способност за војну службу, па како се током службе у ВРС није у тој мјери погоршало, закључено је да се то обољење не узима у обзир за оцјену војног инвалидитета. При томе се првостепени орган позвао на то да је првостепена љекарска комисија примјенила одредбе члана 10. Правилника из 2010. године, који на исти начин регулише оцјену обољења у ВРС као и члан 10. Правилника из 1993. године, о чијој примјени тог члана Правилника из 1993. године се првостепена љекарска комисија није била изјаснила у својим ранијим налазима и мишљењима на којима су заснована првостепена рјешења од 9.11.2007. године и 22.5.2009. године. То првостепено рјешење је, одбијањем жалбе тужиоца, потврђено оспореним актом, који је заснован на Налазу и мишљењу другостепене љекарске комисије број ... од 26.11.2015. године, у којем је наведено да је увидом у медицинску документацију, спис предмета, те непосредним прегледом тужиоца, утврђено његово учешће у ВРС, од 19.5.1992. до 22.3.1993 године у ВП 7450 Ч., од 23.3.1993 до 28.1.1994 у ВП Б., те од 29.1.1994. до 28.7.1994. лијечење, па од 8.4.1995. до 30.6.1996. године у ВП К., при чему је дио признатог учешћа провео у радној обавези на пословима комерцијалисте према оцјени од 5.3.1995. године, те да је у току учешћа у ВРС испитиван у КБЦ Бањалука од 20.2. до 21.2.1995. године - рађено испитивање вида, које са корекцијом на лијевом оку износи 0,9 до 1,0 (готово потпуно очуван вид са корекцијом - наочале), а на десном оку амблиопија као посљедица урођене аномалије асигматизма, с тим да се у спису затиче и налаз Специјалистичке ординације Београд из 2005. године који је идентичан наведеном налазу из 1995. године. Стога је другостепена љекарска комисија констатовала да се то обољење тужиоца, као посљедица урођене аномалије, не узима за оцјену војног инвалидитета, сходно члану 10. Правилника из 1993. године, имајући у виду да су одредбом члана 4. став 1. Закона о правима бораца-пречишћени текст, који је био на снази у вријеме подношења тужиоцевог захтјева за признавање статуса РВИ и права на личну инвалиднину, прописани услови за стицање тог статуса, то јест да је рана, повреда или озледа задобијена за вријеме вршења војне дужности у ВРС па да је због тога наступио војни инвалидитет од најмање 20%, односно да је под истим околностима задобијена болест због које је наступио војни инвалидитет од најмање 40%, које услове тужилац не испуњава, сходно чему је оспореним актом одбијена његова жалба на првостепено

рјешење. Побијаном пресудом је оспорени акт поништен, са разлозима који су већ изнесени у уводном дијелу образложења ове пресуде.

Разлози захтјева не могу утицати на правилност побијане пресуде, па тако да се побијана пресуда указује законитом.

Тачно је да је одредбом члана 98. став 1, 2. и 4. важећег Закона о правима бораца, прописано да првостепено рјешење којим се признаје статус и право на мјесечно примање, подлијежу ревизији, с тим да тужено министарство може вршити ревизију и рјешења која не подлијежу обавезној ревизији, те да је у члану 99. став 1. истог закона прописано да у вршењу ревизије тужено министарство може дати сагласност на рјешење, може га измијенити, укинути и само ријешити ствар или вратити предмет првостепеном органу на поновни поступак, у ком смислу је тужени поступио доносећи рјешење од 31.10.2012. године којим је укинуо рјешење Одјељења Б. од 19.8.2009. године донесено у поступку превођења у складу са тим законом, те предмет вратио првостепеном органу на поновни поступак, у смислу члану 254. став 2. Закона о општем управном поступку („Службени гласник РС“ број 13/02, 87/07 и 50/10, у даљем тексту: ЗОУП) према којем се укидањем рјешења спречава даље произвођење правних последица тог рјешења. Како је у поновном поступку Одјељење Бањалука донијело рјешење од 2.7.2013. године којим је одбијен тужиочев захтјев за даље признавање статуса РВИ и права на личну инвалиднину, не могу се прихватити наводи из побијане пресуде да је провођењем таквог поступка неправилно примјењен закон, јер су примјењене процесно правне одредбе важећег Закона о правима бораца у погледу вршења ревизије и доношења новог рјешења у поновљеном поступку, а оцјена да ли тужилац испуњава услове за признавање својства РВИ и права на личну инвалиднину је извршена према материјално правним одредбама Закона о правима бораца - пречишћени текст, који је и важио у вријеме доношења укинутог рјешења из 2009. године, као и рјешења првостепеног органа од 9.11.2007. године које је укинуто првостепеним рјешењем које чини правно јединство са оспореним актом. При томе тужени правилно у захтјеву истиче да се рјешење од 31.10.2012. године којим је укинуто рјешење првостепеног органа од 22.5.2009. године, не може побијати у овом управном спору, сходно чему се разлози образложења побијане пресуде у том дијелу указују неправилним.

Такође, како је код тужиоца налазом и мишљењем Војно лљкарске комисије од 8.9.1982. године утврђена ограничена способност за војну службу по основу израженог асигматизма и десностране амблиопије - урођене аномалије, па код чињенице да му је приликом учешћа у ВРС вршено испитивање вида у КБЦ Б. када је констатовано да са корекцијом на лијевом оку вид износи 0,9 до 1,0, односно да је готово потпуно очуван са корекцијом - наочале, а да на десном оку постоји амблиопија као последица урођене аномалије астигматизма, који налаз је идентичан налазу Специјалистичке ординације из Београда од 2005. године, то се налаз и мишљење другостепене лљкарске комисије (на којем се темељи оспорени акт) према којем нису испуњени услови за признавање тужиоцу статуса РВИ, у смислу члана 4. став 1. Закона о правима бораца-пречишћени текст, као и члана 10. став 2. у вези става 1. Правилника из 1993, године, на основу којег је тужилац раније и био цијењен, указује правилним. Како је тај налаз и мишљење идентичан налазу и мишљењу првостепене лљкарске комисије на основу којег је донесено првостепено рјешење које чини правно јединство са оспореним актом, при чему је јасан и довољно образложен, произилази да је дат у складу са одредбама члана 5. став 2. Правилника о раду лљкарских комисија („Службени гласник РС“ број 100/12). На правилност оспореног акта није од утицаја ни то што се првостепени орган неправилно

позвао на Правилник из 2010. године, констатујући да садржи исте одредбе као и Правилник из 1993. године, код чињенице да је према Правилнику из 1993. године другостепена љекарска комисија дала налаз и мишљење на којем се темељи оспорени акт, који правилник је и наведен у уводном дијелу тог налаза и мишљења, а при чему фактички тужилац у поступку доношења оспореног аката није ни цијењен по било којој оцјенској тачки из тих правилника, већ је утврђено да не испуњава услове из члана 4. став 1. Закона о правима бораца- пречишћени текст, јер код њега не постоји болест задобијена под околностима вршења војне службе у рату као припадник ВРС да би по том основу имао оштећење организма од најмање 40%, како је то правилно образложено у оспореном акту.

Насупрот томе, како је првостепеним рјешењем које чини правно јединство са оспореним актом, одбијен тужиочев захтјев за утврђивање својства РВИ и признавање права на личну инвалиднину, првостепено рјешење у том дијелу није правилно, а самим тим није правилан ни оспорени акт којим је одбијена жалба тужиоца на то рјешење, јер је диспозитив првостепеног рјешења контрадикторан, што је супротно одредби члана 196. став 2. ЗОУП-а која подразумијева да диспозитив рјешења треба бити јасан, кратак и одређен. То из разлога што је тужилац до доношења оспореног акта уживао статус и права која су му била призната рјешењем првостепеног органа од 9.11.2007. године, које је укинута рјешењем тог органа од 2.7.2013. године које чини правно јединство са оспореним актом, па како је та права тужилац већ уживао према првостепеном рјешењу од 9.11.2007. године, није било основа да се новим првостепеним рјешењем од 2.7.2013. године одбије тужиочев захтјев, већ се једино могао утврдити престанак права која су му била призната рјешењем од 9.11.2007. године, с обзиром да се у смислу члана 254. став 2. ЗОУП-а укидањем рјешења не поништавају правне посљедице које је то рјешење произвело, већ се онемогућава даље произвођење правних посљедица тог рјешења. Због тога се побијана пресуда, којом је тужба уважена и оспорени акт поништен, у том дијелу указује правилном.

Стога, по оцјени овог суда, доношењем побијане пресуде није остварен разлог из одредбе члана 35. став 2. ЗУС-а који се односи на повреду прописа о поступку која је могла бити од утицаја на рјешење ствари, сходно чему се захтјев туженог, на основу одредбе члана 40. став 1. истог закона, одбија.

Записничар
Мира Мачкић

Предсједник вијећа
Смиљана Мрша

Тачност отправка овјерава
Руководилац судске писарнице
Амила Подрашчић